

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (prepracované znenie)

[COM(2021) 85 final – 2021/0045 (COD)]

(2021/C 374/06)

Spravodajca: **Christophe LEFÈVRE**

Konzultácia	Európsky parlament, 24. 3. 2021
	Rada Európskej únie, 11. 3. 2021
Právny základ	článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu
Prijaté v sekcii	15. 6. 2021
Prijaté v pléne	7. 7. 2021
Plenárne zasadnutie č.	562
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	204/0/1

1. Závery a odporúčania

1.1. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) zdôrazňuje, že návrh Komisie sa súčasne začleňuje do rámca:

- zavádzania infraštruktúr súvisiacich s elimináciou bielych oblastí a so širokopásmovým pripojením a zavádzania technológií novej generácie (5G),
- cieľa dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zabezpečiť hospodársku súťaž medzi prevádzkovateľmi mobilných sietí,
- vytvorenia *Európy pripravenej na digitálny vek* s cieľom zabrániť obnove prekážok na jednotnom trhu.

1.2. Výbor konštatuje, že návrh zvýši transparentnosť na maloobchodnej úrovni poskytovaním informácií, najmä v rámci zmluvných podmienok, týkajúcich sa:

- kvality služieb, ktoré možno využívať pri roamingu v EÚ,
- komunikácie o službách s pridanou hodnotou, druhu služieb, ktoré môžu podliehať vyšším poplatkom, a podobných informácií prostredníctvom uvítacej SMS zaslanej pri vstupe do novej krajiny,
- rôznych spôsobov prístupu k tiesňovým službám počas roamingu.

Všeobecnejšie, týmto návrhom sa zvýši úroveň ochrany spotrebiteľa.

1.3. Hoci v štúdiu sa preukázalo zhoršenie poskytovania miestnej siete používanej v režime roamingu, cieľom návrhu je zabezpečiť, aby sa roamingové služby (roaming za vnútroštátne ceny) poskytovali za rovnakých podmienok, ako keby boli poskytované na domácom trhu s neobmedzeným prístupom k najnovším generáciám a technológiám sietí dostupným v režime roamingu. V prípade nedostatočnej kvality miestnej infraštruktúry EHSV odporúča zvýšiť investície do tejto infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o zlepšenie pokrytia bielych oblastí, ale aj zavedenie minimálnych kritérií, ktoré musia operátori postupne dosiahnuť, aby mohli užívatelia tieto služby v plnej miere využívať.

1.4. Víta aj zníženie maximálnych poplatkov (cenových stropov), ktoré môžu navštívené siete účtovať hosťujúcim prevádzkovateľom, rozsah zníženia je však nedostatočný vzhľadom na rozdiel medzi fakturovanými cenami a skutočnými nákladmi na roaming v navštívenej sieti. Výsledkom je zvýšenie nákladov na základné účastnícke poplatky pre spotrebiteľov a oslabenie konkurencieschopnosti prevádzkovateľov mobilných virtuálnych sietí (*mobile virtual network operator* – MVNO), ktorí musia nakupovať roamingové služby od hlavných prevádzkovateľov mobilných sietí. Rýchlym tempom sa zvyšuje najmä spotreba údajov. Aby sa predišlo zvýšeným negatívnym účinkom na prevádzkovateľov mobilných virtuálnych sietí a malých prevádzkovateľov mobilných sietí, veľkoobchodné stropy sa musia znižovať rovnakým tempom ako zvyšovanie spotreby.

1.5. EHSV by mal vyjadriť podporu uprednostňovanej možnosti v návrhu *možnosť č. 3 – Udržateľný a skutočný režim roamingu za vnútroštátne ceny* (uprednostňovaná možnosť) (ďalej len „RLAH“ – *roam-like-at-home*) a zabezpečiť väčšie zníženie maximálnych poplatkov, ako je uvedené v návrhu.

1.6. Hoci sa prostredníctvom návrhu nariadenia zvyšuje transparentnosť sadzieb za služby s pridanou hodnotou tým, že vytvára číselné množiny služieb s pridanou hodnotou a centralizovanú databázu EÚ prístupnú prevádzkovateľom pre tieto číselné množiny, výbor odporúča, aby zahŕňal možnosť prerušenia služby na základe upozornenia súdnych alebo policajných orgánov, ak je zriadená podvodne (*ping-call*), a aby sa stanovili prostriedky nápravy pre prevádzkovateľov týchto služieb.

1.7. Hoci sa v nariadení využívanie roamingu opisuje ako „primerané využívanie“, výbor vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa v ňom vôbec neuvádzajú limity a nezaoberá sa pravidlami politiky spravodlivého využívania pre neobmedzené tarifné plány, ani stanovovaním cien za medzinárodné hovory, bez ohľadu na to, či pôvodný zákazník využíva roaming, alebo nie. Výbor navrhuje vypustiť formuláciu „pod podmienkou primeraného využívania“, keďže nie je objasnený jej rozsah a keďže tento argument prevádzkovateľa v súčasnosti používajú na prísne obmedzenie využívania paušálu počas roamingu.

1.8. Pokiaľ ide o upozornenia týkajúce sa spotreby, ktorá sa blíži k maximálnej hodnote stanovenej spotrebiteľom alebo prevádzkovateľom, výbor odporúča, aby sa od prevádzkovateľa vyžadovalo, aby spotrebiteľa upozornil zakaždým, keď dôjde k opakovanej spotrebe v rovnakej hodnote, aká sa stanovila na zaslanie prvého upozornenia, najmä počas rovnakého hovoru alebo počas využívania dát.

1.9. Výbor venuje osobitnú pozornosť najmä prípadom používania mobilných zariadení v cezhraničných oblastiach v krajinách, ktoré nie sú členmi Európskej únie, a odporúča:

- aby bolo povinné od prevádzkovateľov pôsobiacich v oblastiach Európskej únie požadovať osobitné stanovenie roamingových cien RLAH EÚ vzťahujúce sa na tieto krajiny alebo na hraničiacu geografickú oblasť,
- aby sa uzatvárali medzinárodné dohody s cieľom rozšíriť roaming RLAH EÚ v týchto krajinách hraničiacich s krajinami EÚ.

1.10. Výbor konštatuje, že časť všetkých štúdií a konzultácií vykonaných pri revízii európskeho nariadenia sa uskutočňovala pred krízou COVID-19. Táto kríza viedla k drastickým obmedzeniam cestovania v rámci Európy, rozsiahlemu využívaniu nástrojov telepráce či vysielaniu univerzitných kurzov na diaľku, najmä pre študentov programu Erasmus+.

1.11. Výbor konštatuje, že v Európskej únii je ešte stále mnoho oblastí, ktoré na úrovni miestnych uzlov nemajú pokrytie širokopásmovými sieťami, a berie na vedomie predovšetkým nedostatočnú rýchlosť na uspokojenie dopytu spôsobeného týmito videokonferenciami, ktoré si vyžadujú prenos veľkého objemu dát, či už v režime roamingu, alebo nie.

1.12. Výbor odporúča výrazne posilniť stratégiu pokrytia území vysokorýchlostným optickým vláknom, ako aj kapacitu poskytovania vysokorýchlostných služieb, či už prostredníctvom miestneho uzla, alebo mobilných sietí.

1.13. EHSV odporúča vykonávať európske nariadenie tak, aby sa Európska únia nakoniec stala jednou tarifnou zónou na jednotnom trhu, ktorá umožní hovory a spotrebu dát za „miestne“ sadzby pre všetky mobilné a pevné linky spotrebiteľov, ktorí majú uzavretú zmluvu o predplatennej telefónnej službe v Európe, a s rovnakou rýchlosťou a prístupom k infraštruktúre bez ohľadu na krajinu uskutočnenia alebo prijatia hovoru.

1.14. Výbor je znepokojený navrhovanou zmenou metódy revízie maximálnych veľkoobchodných poplatkov prostredníctvom delegovaného aktu a odporúča úplné preskúmanie právnych predpisov z hľadiska spoločenských aspektov vývoja roamingu.

2. Zhrnutie návrhu Komisie

2.1. Cieľom tohto návrhu je predĺženie účinnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 531/2012⁽¹⁾, ktorá uplynie 30. júna 2022. V návrhu sa stanovuje úprava maximálnych veľkoobchodných poplatkov s cieľom zabezpečiť udržateľnosť poskytovania maloobchodných roamingových služieb za domáce ceny. Zavádzajú sa ním aj nové opatrenia na zvýšenie transparentnosti a zaručenie skutočného zážitku z režimu roamingu za vnútroštátne ceny, pokiaľ ide o kvalitu služieb a prístup k tiesňovým službám počas roamingu. Keďže nariadenie (EÚ) č. 531/2012 bolo niekoľkokrát zmenené, cieľom tohto návrhu je prepracovať ho, aby sa zlepšila zrozumiteľnosť, a nahradiť viaceré pozmeňujúce akty, ktoré obsahuje.

2.2. Cieľom hlavných navrhovaných zmien je zabezpečiť, aby prevádzkovatelia mohli poskytovať roaming za vnútroštátne ceny a udržateľným spôsobom pokryť náklady na veľkoobchodnej úrovni. Navrhuje sa stanoviť maximálne veľkoobchodné roamingové poplatky za uskutočnené volania, zaslané SMS správy a spotrebované dáta v rámci celej EÚ na nižších úrovniach, než sú úrovne platné do 30. júna 2022.

2.3. Okrem zníženia maximálnych platných veľkoobchodných poplatkov návrh obsahuje najmä zmeny, ktorých cieľom je zabezpečiť skutočný režim roamingu za vnútroštátne ceny pre koncových používateľov a uľahčiť inovácie a prístup k sieťam a zároveň vytvoriť nadčasový regulačný rámec pre spotrebiteľov aj prevádzkovateľov.

2.4. Návrh teda konkrétne prispieva k vytvoreniu *Európy pripravenej na digitálny vek* a k ambícii čo najlepšie využiť digitálnu transformáciu a poskytnúť občanom viac príležitostí na vzájomný kontakt, komunikáciu a uľahčenie pracovných a obchodných činností na jednotnom trhu. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby sa neobnovili prekážky jednotného trhu, ktoré boli odstránené po zrušení maloobchodných roamingových príplatkov.

3. Právny základ

3.1. Právnym základom tohto návrhu je článok 114 týkajúci sa riadneho legislatívneho postupu, ktorého cieľom je vytvoriť vnútorný trh alebo zlepšiť jeho fungovanie (článok 26 ZFEÚ).

4. Všeobecné pripomienky

4.1. Výbor víta tento návrh európskeho nariadenia a považuje za nevyhnutné, aby sa tento návrh konečne zamerl na poskytovanie rovnakej úrovne služieb spotrebiteľom v zahraničí ako na vnútroštátnom trhu a rovnakej úrovne ochrany spotrebiteľa. Prevádzkovatelia by však mali mať možnosť rokovať o svojich veľkoobchodných roamingových dohodách podľa svojich obchodných potrieb. Skúmané nariadenie by nemalo obmedzovať možnosť dohodnúť veľkoobchodný prístup len s tými prevádzkovateľmi, ktorí majú najpokročilejšie siete.

4.2. Výbor konštatuje, že návrh Komisie sa súčasne začlení do rámca:

- zavádzania infraštruktúr súvisiacich s elimináciou bielych oblastí a so širokopásmovým pripojením a zavádzania technológií novej generácie (5G),
- cieľa dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zabezpečiť hospodársku súťaž medzi prevádzkovateľmi mobilných sietí,
- vytvorenia *Európy pripravenej na digitálny vek* s cieľom zabrániť obnove prekážok na jednotnom trhu.

4.3. EHSV poznamenáva, že Komisia od roku 2018 uskutočňuje posúdenia vplyvu, najmä 12-týždňovú verejnú konzultáciu v roku 2020, ktorá sa týkala 1. maloobchodných roamingových služieb (zavedenia objasnení a opatrení týkajúcich sa kvality služieb, služieb s pridanou hodnotou a tiesňovej komunikácie v režime roamingu); 2. poskytovania veľkoobchodných roamingových služieb; 3. administratívnej záťaže spojenjej s nariadením (EÚ) č. 531/2012 a vplyvu potenciálnych zjednodušujúcich opatrení.

4.4. EHSV konštatuje, že návrh zvýši transparentnosť na maloobchodnej úrovni poskytovaním informácií, najmä v rámci zmluvných podmienok, týkajúcich sa:

- kvality služieb, ktoré možno využívať pri roamingu v EÚ,

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 531/2012 z 13. júna 2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 172, 30.6.2012, s. 10).

- komunikácie o službách s pridanou hodnotou, druhu služieb, ktoré môžu podliehať vyšším poplatkom, a podobných informácií prostredníctvom „uvítacej SMS“ zaslanej pri vstupe do novej krajiny,
- rôznych spôsobov prístupu k tiesňovým službám počas roamingu, najmä prostredníctvom uvítacej SMS.

4.5. Štúdia Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) z roku 2019 preukázala zhoršenú dostupnosť služieb roamingu napriek tomu, že sa na celom území vykonáva stratégia technických zlepšení. Cieľom tohto návrhu je zabezpečiť, aby sa roamingové služby poskytovali za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou služieb, ako keby boli poskytované na domácom trhu, a aby prevádzkovatelia mobilných sietí mohli poskytovať prístup k všetkým dostupným technológiám a generáciám sietí.

4.6. Navrhované opatrenia sú preto potrebné na zabezpečenie splnenia oprávnených očakávaní spotrebiteľov a dosiahnutia pôvodných cieľov nariadenia o roamingu. V prípade nedostatočnej kvality miestnej infraštruktúry EHSV odporúča zvýšiť investície do tejto infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o zlepšenie pokrytia bielych oblastí, ale aj zavedenie minimálnych kritérií, ktoré musia operátori postupne dosiahnuť, aby mohli užívatelia tieto služby v plnej miere využívať.

4.7. Víta aj zníženie maximálnych poplatkov (cenových stropov), ktoré môžu navštívené siete účtovať hosťujúcim prevádzkovateľom, rozsah zníženia je však nedostatočný vzhľadom na rozdiel medzi fakturovanými cenami a skutočnými nákladmi na roaming v navštívenej sieti. Výsledkom je zvýšenie nákladov na základné účastnícke poplatky pre spotrebiteľov a oslabenie konkurencieschopnosti prevádzkovateľov mobilných virtuálnych sietí, ktorí musia nakupovať roamingové služby od hlavných prevádzkovateľov mobilných sietí.

4.8. EHSV by mal vyjadriť podporu uprednostňovanej možnosti v návrhu *možnosť č. 3 – Udržateľný a skutočný režim roamingu za vnútroštátne ceny* (uprednostňovaná možnosť) a zabezpečiť väčšie zníženie maximálnych poplatkov, ako je uvedené v návrhu.

4.9. Návrh na zvýšenie úrovne transparentnosti na veľkoobchodnej úrovni, pokiaľ ide o číselné množiny služieb s pridanou hodnotou, vytvorením centralizovanej databázy EÚ s číselnými množinami služieb s pridanou hodnotou sprístupnenej prevádzkovateľom.

4.10. Výbor odporúča, aby návrh obsahoval možnosť prerušenia služby na základe upozornenia súdnych alebo policajných orgánov, ak je zriadená podvodne (*ping-call*), a aby sa stanovili prostriedky nápravy pre prevádzkovateľov týchto služieb.

4.11. V návrhu sa zabezpečuje bezplatný prístup k tiesňovým službám pre zákazníkov počas roamingu prijatím osobitných opatrení na veľkoobchodnej úrovni, čo zahŕňa bezplatnosť hovoru a geolokalizácie.

4.12. Cieľom návrhu nariadenia je určite vylúčiť anomálie pozorované pri prístupe k roamingovej sieti (plynulosť pripojenia, obmedzený prístup k 3G alebo 4G atď.) v porovnaní so spotrebiteľom, ktorý má uzavretú zmluvu o predplatenej službe v krajine využívania roamingu, EHSV však poznamenáva, že sa ňou neregulujú postupy, ktoré považuje za neobvyklé, ako napríklad:

- skutočnosť, že v rámci predplatného je v zahraničí zahrnuté obmedzenie objemu dát v megabajtoch v prípade, že sa používa v režime roamingu, a
- ceny, ktoré sú pre spotrebiteľov mimo roamingu stále príliš vysoké, keď kontaktujú účastníka, ktorý uzavrel zmluvu o predplatenej mobilnej službe v inej krajine.

4.13. Hoci sa v nariadení využívanie roamingu opisuje ako „primerané využívanie“, výbor vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa v ňom vôbec neuvádzajú limity a nezaoberá sa pravidlami politiky spravodlivého využívania pre neobmedzené tarifné plány, ani stanovovaním cien za medzinárodné hovory, ani tým, či pôvodný zákazník využíva roaming, alebo nie. Výbor navrhuje vypustiť formuláciu „pod podmienkou primeraného využívania“, keďže nie je objasnený jej rozsah a keďže tento argument prevádzkovatelia v súčasnosti používajú na prísne obmedzenie využívania paušálu počas roamingu.

4.14. Výbor venuje osobitnú pozornosť najmä prípadom používania mobilných zariadení v cezhraničných oblastiach v krajinách, ktoré nie sú členmi Európskej únie, a odporúča:

- aby bolo povinné od prevádzkovateľov pôsobiacich v oblastiach Európskej únie požadovať osobitné stanovenie roamingových cien EÚ RLAH vzťahujúce sa na tieto krajiny alebo na hraničiacu geografickú oblasť,
- aby sa uzatvárali medzinárodné dohody s cieľom rozšíriť roaming RLAH EÚ v týchto krajinách hraničiacich s krajinami EÚ.

4.15. Výbor konštatuje, že časť všetkých štúdií a konzultácií vykonaných pri revízii európskeho nariadenia sa uskutočňovala pred krízou COVID-19. Táto kríza viedla k drastickým obmedzeniam cestovania v rámci Európy, rozsiahlemu využívaniu nástrojov telepráce či vysielaniu univerzitných kurzov na diaľku, najmä pre študentov programu Erasmus+.

4.16. Výbor berie na vedomie výskyt mnohých oblastí, ktoré na úrovni miestnych uzlov v Európskej únii nemajú pokrytie širokopásmovými sieťami, a berie na vedomie predovšetkým nedostatočnú rýchlosť na uspokojenie dopytu spôsobeného týmito videokonferenciami, ktoré si vyžadujú prenos veľkého objemu dát, či už v režime roamingu, alebo nie.

4.17. Výbor odporúča výrazne a kvalitne posilniť stratégiu pokrytia území vysokorýchlostným optickým vláknom, ako aj kapacitu poskytovania vysokorýchlostných služieb, či už prostredníctvom miestneho uzla, alebo mobilných sietí.

4.18. Pokiaľ ide o upozornenia týkajúce sa spotreby, ktorá sa blíži k maximálnej hodnote stanovenej spotrebiteľom alebo prevádzkovateľom, výbor odporúča, aby sa od prevádzkovateľa vyžadovalo, aby spotrebiteľa upozornil zakaždým, keď dôjde k opakovanej spotrebe v rovnakej hodnote, aká sa stanovila na zaslanie prvého upozornenia, najmä počas rovnakého hovoru alebo počas využívania dát. Ak uvedené upozornenia zlyhávajú alebo sa neuplatňujú, mali by sa stanoviť mechanizmy na náhradu neoprávnených poplatkov.

4.19. Pokiaľ ide o centralizovanú databázu plánovanú pre čísla služieb s pridanou hodnotou, výbor odporúča, aby bola zriadená vrátane možnosti prerušenia služby na základe upozornenia súdnych alebo policajných orgánov, ak je zriadená podvodne (*ping-call*), a aby sa stanovili prostriedky nápravy pre prevádzkovateľov týchto služieb.

4.20. EHSV odporúča vykonávať európske nariadenie tak, aby Európska únia nakoniec vytvorila skutočný jednotný trh, ktorý umožní hovory a spotrebu dát za „miestne“ sadzby pre všetky mobilné a pevné linky spotrebiteľov, ktorí majú uzavretú zmluvu o predplatennej telefónnej službe v Európe, a s rovnakou rýchlosťou a prístupom k infraštruktúre bez ohľadu na krajinu uskutočnenia alebo prijatia hovoru.

4.21. Výbor je znepokojený navrhovanou úpravou metódy revízie maximálnych veľkoobchodných poplatkov prostredníctvom delegovaného aktu. Malo by sa zvoliť komplexné preskúmanie právnych predpisov, aby sa zohľadnili všetky spoločenské aspekty vývoja roamingu. Dôležitý je tu hlas Európskeho parlamentu a organizácií občianskej spoločnosti.

V Bruseli 7. júla 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG